

उपोपविश्यसमीपे उपविश्य ॥ १५ ॥ प्रतिवेद्यप्रतिख्याप्य अग्रपूजास्तुतिरेव ॥ १६ ॥ इदं ब्रह्ममाणं ॥ १७ ॥ प्रत्यक्षदर्शिवान्प्रत्यक्षदर्शी अन्येभ्योऽपि दृश्यंत इति वनिष् ॥ १८ ॥ भेदः वैरं अस्ति हंरागद्वेषादिशून्यं कर्म येषां तेषां अस्ति कर्मणां ॥ १९ ॥ पितामहानां प्रपितामहानां ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ भेदः वैरमूलं सर्वविनाशं च तत्फलं ॥ २४ ॥ इति आदिपर्वणि नैलकंठीये भारतभाष्ये पेशितमोऽध्यायः ॥ ६० ॥

तथा च पूजयित्वा तं प्रणयात् प्रपितामहं ॥ उपोपविश्य प्रीतात्मा पर्यपृच्छ दनामयं ॥ १५ ॥ भगवानपि तं दृष्ट्वा कुशलं प्रतिवेद्य च ॥ सदस्यैः पूजितः सर्वैः सदस्यान्प्रत्यपूजयत् ॥ १६ ॥ ततस्तु सहितः सर्वैः सदस्यैर्जनमेजयः ॥ इदं पश्चाद्विजश्रेष्ठं पर्यपृच्छ त्कृतांजलिः ॥ १७ ॥ जनमेजय उवाच कुरुणां पांडवानां च भवान्प्रत्यक्षदर्शिवान् ॥ तेषां च रितमिच्छामि कथ्यमानं त्वया द्विज ॥ १८ ॥ कथं समभवद्भेदस्तेषामस्ति कर्मणां ॥ तच्च युद्धं कथं वृत्तं भूतांतकरणं महत् ॥ १९ ॥ पितामहानां सर्वेषां दैवेनानिष्टचेतसां ॥ कात्स्न्येनैतन्ममाचक्ष्वयथा वृत्तं द्विजोत्तम ॥ २० ॥ सौतिरुवाच तस्य तद्वचनं श्रुत्वा कुरुणां द्वैपायनस्तदा ॥ शशास शिष्यमासीनं वैशंपायनमंतिके ॥ २१ ॥ व्यास उवाच कुरुणां पांडवानां च यथा भेदो भवत्पुरा ॥ तदस्मै सर्वमाचक्ष्वयन्मत्तः श्रुतवानसि ॥ २२ ॥ गुरोर्वचनमाज्ञाय स तु विप्रर्षभस्तदा ॥ आचक्ष्वे ततः सर्वमिति हासं पुरातनं ॥ २३ ॥ राज्ञे तस्मै सदस्येभ्यः पार्थिवेभ्यश्च सर्वशः ॥ भेदं सर्वविनाशं च कुरुपांडवयोस्तदा ॥ २४ ॥ इति श्रीमहाभारते आदिपर्वणि अंशावतरणपर्वणिकथानुबन्धे पेशितमोऽध्यायः ॥ ६० ॥ ॥ ६१ ॥ ॥ ६२ ॥ वैशंपायन उवाच गुरवे प्राङ्मनस्कृत्य मनो बुद्धिसमाधिभिः ॥ संपूज्य च द्विजान्सर्वास्तथान्यान्विदुषो जनान् ॥ १ ॥ महर्षेर्विश्रुतस्येह सर्वलोकेषु धीमतः ॥ प्रवक्ष्यामि मतं कृत्स्नं व्यासस्यास्य महात्मनः ॥ २ ॥ श्रोतुं पात्रं च राजस्त्वं प्राप्ये मां भारती कथां ॥ गुरोर्वक्त्रपरिस्पंदो मनः प्रोत्साहतीव मे ॥ ३ ॥ शृणु राजन्यथा भेदः कुरुपांडवयोरभूत् ॥ राज्यार्थं द्यूतसंभूतो वनवासस्तथैव च ॥ ४ ॥ यथा च युद्धमभवत्पृथिवीक्षयकारकं ॥ तत्तेऽहं कथयिष्यामि पृच्छते भरतर्षभ ॥ ५ ॥ मृते पितरिते वीरावनादेत्यस्वमंदिरं ॥ न चिरादेव विद्वांसो वेदे धनुषि चाभवन् ॥ ६ ॥ तांस्तथा सत्ववीर्यो जः संपन्नान्यौरसंमतान् ॥ नामृष्यन्कुरवो दृष्ट्वा पांडवान् श्रीयशोभृतः ॥ ७ ॥

गुरव इति मनो बुद्धिसमाधिभिः मन इत्यष्टांगोपलक्षणं बुद्धीति भक्तिश्च द्वयोः समाधिश्चित्तैकाग्र्यं संपूज्य नमस्कारादिना मानयित्वा ॥ १ ॥ २ ॥ प्रोत्साहतीव प्रोत्साहयतीव परिस्पंदं मुत्सोत्साहयतीव मे इति पाठे परिस्पंदशब्दे ह्रीवत्वमार्थं गुरोर्वक्त्रपरिस्पंदस्त्वं कथां कथयेत्याज्ञावचनं तज्जन्यामुत्पीतिः सा प्रोत्साहयति ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ न चिरात् शीघ्रं विद्वांसो भवन् ॥ ६ ॥ सत्वं देहबलं वीर्यं उत्साहः ओजश्चित्तेन्द्रियबलं ॥ ७ ॥